

SCHUBERT ERNŐ (1903-1960)

Csendélet | Still-life

Olaj, vászon | Oil on canvas, 58 x 45 cm
Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: Schubert Ernő

Kezdő ár | Starting price: 2 800 000 Ft / 8 000 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
Estimate: 11 429 – 17 143 EUR

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVA | PRESUMABLY EXHIBITED:
| Tamás Galéria, Budapest, 1932

1. Aleksandr Archipenko: Glass on a table, 1920
MoMA, New York

2. Juan Gris: Still-Life, 1916
MoMA, New York

1927 körül a Képzőművészeti Főiskolán szerveződő művészcsoporthoz tagjai Schubert Ernő, Kepes György, Korniss Dezső és Trauner Sándor voltak, akiket kezdetben a kubizmus és az orfizmus érdekelt, majd egyre erőteljesebben fordultak a Bauhaus munkássága és az orosz avantgarde művészei felé. Az iskola konzervatív szemléletű tanárai nem nézték jó szemmel a Csók tanítványok „szélsőséges” kilengéseit, s a többi növendékre való esetleges befolyásuk veszélyét elhárítva, kizárták őket a főiskoláról.

A művészcsoporthoz tagjai 1930-ban a Tamás Galériában rendeztek nagyszabású csoportkiállítást, amely nyilvánvalóvá tette, hogy új avantgarde mozgalom született Magyarországon.

„Konstruktív művészetük, amely a racionális és konkrét térszervezésen, a belső képi-plasztikai egyensúly megteremtésén, elvont szellemi viszonylatok reprezentálásának igényén alapult, ugyanakkor a sajátos hazai társadalmi helyzet megragadására is irányult. A művészek szociológiai helyzetének, a hazai társadalmi feszültségeknek, a

3. Juan Gris:
Still-Life with Fruit Dish and Mandolin, 1919
Beyeler Foundation, Riehen, Svájc

4. Kmetty János: Kubista csendélet Revue folyóirattal, 1930
magántulajdon

munkanélküliségben és nyomorban élők kilátástalan világának kifejezését összekapcsolták egyfajta elvont, »ideális« viszonylatrendszer ki-fejezésével. Az elvont minőségek és a nagyon is konkrét, társadalmi és politikai jelentések egy struktúrában való összekapcsolása, a konkrét »negatív« és az elvont »pozitív« egymásra vetítése adja esztétikai programjuk legsajátosabb karakterét.¹

Schubert Ernő a Cézanne-i elvek híve volt, munkáját Picasso, de még inkább Braque inspirálta. A festményen szereplő tárgyakat mértani formákká tördeli szét, és különböző nézőpontból szimultán jeleníti meg. Az asztal, a kancsó egymásba hatoló síkjai, a több szögből ábrázolt testek így módon elveszítik plasztikusságukat, és a kompozíció sík jelleget ölt. A képen megjelenik az idő mint negyedik di-

menzió. Ezzel a térábrázolási technikával a hagyományos, a téma egy nézőpontból, egy pillanatban való megfigyelése helyett a festő azt közvetíti, amit tudunk a tárgyról. Ez különösen a kancsó kékes árnyékának formáján figyelhető meg: szinte látjuk, ahogy a Nap fénye mozog, és ezáltal máshová kerül az árnyék. A néző szerepe is az idő dimenziójába illeszthető, ugyanis a mi dolgunk felfedezni és összeilleszteni a különböző alkotórészeket a képen. A színek a formaszerkesztésnek vannak alárendelve. A szinte monokróm paletta visszafogottsága, semlegesége a felület formai egységét hangsúlyozza. A most aukcióra kerülő festmény erőteljes szerkezetével, minimalista, átgondolt formakeresésével olyan szintiszta megnyilvánulása az analitikus kubizmusnak, ami igazán ritkán bukkan fel a magyar műtárgpiacon.

BÁN GABRIELLA

¹ Hegyi Lóránd: A magyar konstruktivista művészet korszakai. In: *Művészettörténeti értesítő* (Szerk.: Mojzer Miklós). Akadémiai Kiadó, Budapest, 1982, 24. oldal